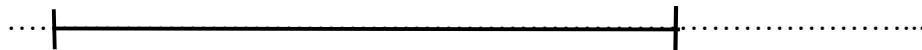


Det kristne håb I

- Håbet retter sig mod det, der er tilværelsens mål og mening.
- Det kristne håb retter sig mod Gudsriget, som det livet får sin opfyldelse i.
- Guds riget er både noget fremtidigt og nutidigt.
- Guds rige er på én gang det evige og det nærværende.
- Eskatologien er teologiens betegnelse for læren om ”det sidste” (gr. *eskatos*).
- Eskatologien handler om, hvordan Guds evige virkelighed rører ved og mødes med det skabte.

Det kristne håb er bestemt af en lineær tilværelsesopfattelse:

Skabelsen denne verden den nye verden/det evige liv



Det kristne håbs baggrund i Det Gamle Testamente:

- 1000 Davids kongedømme
Forventning om det israeltiske kongedømme fornyelse, Messias
- 700 Profeterne – især Esajas
- 500 Eksilet i Babylon
Apokalyptisk forventning: Guds indgriben, Menneskesønnens komme, tidernes ende, dom, den nye verden
- 200 Senjødisk litteratur udfolder en farverig apokalyptisk forventning.

Det Nye Testamente: Spænding mellem Guds rige som ”her og nu” – og så ”en gang”.

Jesus:

- ”Guds rige er kommet nær” – Mark 1,15
- Ukrudtet og hveden skal gro side om side til dommens dag – Matt 13,24ff.
- Dommedagslignelsen (apokalyptisk) – Matt 25
- ”Guds rige er midt iblandt jer” – Luk 17,21
- Dommens dag er her og nu, hvor der trækkes skel mellem dem, der vender sig til lyset, og dem, der vender sig fra det – Joh 3,19ff.

Paulus:

- De kristne skal vandre ”i ånden” og ikke ”efter kødet” – Rom 8,4
- I dåben dør og opstår vi med Kristus – Rom 6-11
- I 1 Kor 15 tales om opstandelsen som en fremtidig begivenhed

Joh. Åb:

- En apokalyptisk tale om denne verdens undergang og den nye himmel og jord, der skal komme.

Kirkens tid

- Den tidlige kristendoms forventning om Jesu nære komme opgives
- De kristne lærer at leve i verden
- Kirken er stedet for livsopfyldelsen, de troendes moder, Kristi legeme
- Alligevel opretholdes spændingen mellem et ”allerede” og ”endnu ikke”: Kirken er ramme om foregribelse af det evige liv i Guds rige.
- Enkelte gange slår forventningen om verdens snarlige ende igennem i ”kætterske” bevægelser.

Jødiske apokalyptik

I de sidste par århundreder før vor tidsregning bryder en række forestillinger frem i jødedommen: Denne verden går sin totale undergang i møde og igennem en krisetilstand med kampen mellem Gud og Satan vil en ny verden blive til. Gud vil sende sin **Menneskesøn**, Satan nedkæmpes, de onde, dvs Satans tilhængere vil dømmes til fortabelse - og de udholdende i troen vil blive frelst ind i et nyt evigt rige.

Grundtvig (1783-1872): Genkomsten og Guds rige. - ”Vidunderligst af al på jord er Jesu Kristi rige” (Den danske Salmebog 319)

”Dagen, da Menneskens Søn kommer i Himmels Skyer med stor Pragt og Herlighed, da hans Troende slaae Øinene op og reise Hovedet og siger til ham som Peder på Havet: Herre! er det dig, da befal mig at komme til dig, og Han svarer: Kom! Og udrækker Haanden, og de, som griber efter med begge Hænder, vide ikke Andet, end de faae Vinger, fordi da slaaer Forløsnings-Timen, da løses alle Baand paa dem, Sønnen har frigivet, da opsluges det Forkrænelige af Uforkrænelighed, det Dødelige af Udødeligheden, da forsvinder Rummet mellem Himmel og Jord, og Muren mellem Tid og Evighed ...” (GP 6,59).

1 Vidunderligst af alt på jord
er Jesu Kristi rige,
dets herlighed er og så stor,
at det har ingen lige.

2 Usynligt vel som sjæl og sind
det nemt dog er at kende,
alt som en stad på bjergetind,
der ses til verdens ende.

3 Dets gåde er et Guddoms-ord,
som skaber, hvad det nævner,
som fylder dale trindt på jord
og klipperne udjævner.

4 Med det indvies Jesu dåb,
velsignes Jesu bøger,
så hist udspringer livets håb,
og her det vederkvæger

5 Med ordet skabes gode kår
for barnekæmper lave,
så de kan le ad banesår
og springe over grave.

6 Med det der skabes vin af vand
og paradis af ørke,
med det der skabes lys om land,
mens verden går i mørke.

7 Lad hvisle kun i ormegård,
at riget er lagt øde,
Gud kroner ligefuldt dets år
med frugtbarhed og grøde.

8 Dets glans opstår som aks i vang,
som maj i bøgeskove,
ja, prægtig under fuglesang
som gyldensol af vove.

9 Det er den store konges glans,
som kun på korset døde,
for at med livets rosenkrans
jordklampen ham kan møde.

10 Ja, når han kommer i det blå,
er kristnes kamp til ende,
hvad troende i spejlet så,
skal salige erkende.

11 Da riget er med solekår
til syne og til stede
i evigheds gyldenår
med ret og fred og glæde.

N.F.S. Grundtvig 1829 og 1853.

- Håbet om Kristi genkomst er et fælles kirkeligt håb. Derfor er det netop stadig levende for os, og kan byde al fornuft, død og modstand trods
- Gudsrigets virkelighed erfares og bliver dermed og på én gang det livets håb, der opliver her og nu og samtidig det menigheden kan leve frem imod.
- Guds rige vokser som kornet. Det kan ikke kvæles af dødens magter. Her kommer Grundtvigs kreative billeddannelse igen til udtryk. Nu er det den nordiske mytologis billede af Midgårdsormen, der slynger sig om Midgård, menneskenes verden, der ses som udtryk for døds- og fordærvmagten.
- Kristus opstod på en søndag og som kirken blev til ved pinseunderet, som fandt sted den første dag i ugen, sådan vil Kristi komme også finde sted på en søndag.
- Ved søndagens gudstjeneste erfares det kommende som en nutidig virkelighed.

Søndag morgen fra de døde
 Jesus sejerrig opstod!
 Hver en søndags morgenrøde
 bringer nu for døden bod,
 kalder underfuldt tilbage
 alle Herrens levedage. (DDS 406):

Den historisk-kritiske forskning

Fra slutningen af 1800-tallet bryder en ny forståelse af Det Nye Testamente frem i forskningen.

- 1) Jesu forkyndelse Guds rige er bestemt af den samtidige jødedomms forventning
- 2) Paulus er i sin opfattelse af opstandelsen også præget af den jødiske opfattelse af tidernes ende.
- 3) Joh Åb er helt og holdent i sine forestillinger bestemt af den jødiske apokalyptik

Konsekvens for den teologiske tolkning:

Karl Barth (1886-1968):

- Mødet med Guds åbenbaring i Kristus, dømmes og fornys den enkeltes eksistens.
- Dom og evighed er ikke noget der kommer i en fremtid, men det sker her og nu.
- ”Evangeliet er som et *granatnedslag* i den enkeltes eksistens!”

Rudolf Bultmann (1884-1976):

- Det Nye Testaments forestillinger om denne verdens undergang og den nye verdens komme er *mytologi* og præget af den tid, de belv til i.
- Evangeliet skal derfor *afmytologiseres* for at selve sagen kan blive klar for nutidens mennesker.
- Sagen er, at mennesket i mødet med Gud stilles i en krisesituation, i et eksistentielt valg: Vil du leve et egentligt og autentisk liv med skyld og ansvar? (bemærk inspirationen fra Søren Kierkegaard).
- Den nytestamentlige forkyndelse af verdens ende, dom og frelse ind i et evigt liv er ensbetydende med øjeblikkets valg.

Håbsteologi (Jürgen Moltmann) gør op med den tolkning, at Gudsriget ene og alene er her og nu. Det er også det kommende.

- Håbet om Guds riges komme har sin begrundelse i Jesu lidelse, død og opstandelse
- Jesu opstandelse er Guds ja til Jesu protest mod lidelsen.
- Lidelsen og døden blev overvundet og giver den troende kristne et håb om, at al lidelse engang overvindes ved en opstandelse.

Hvad er så den kristne forståelse af det kommende?

Det Gudskabte, verden og dens liv er godt og gudsbilledligt.

Det kommende må derfor også forstås som en fuldendelse af det skabte.

Hvis Guds rige alene er en nyskabt virkelighed, ville det medføre en foragt eller forsagelse af dette liv.

Opstandelsen er den begivenhed, der ”afbryder” tiden og fører ind i evigheden.

I modsætning til eksistensteologien er evigheden et ”rum”, en væren der ikke er i tidslig bevægelse.

Evigheden er Gudsriget, hvor Gud er alt i alle (1 Kor 15,28).

Evigheden er iflg. Grundtvig det ”Livsalige land, hvor glasset ej rinder med gråd eller sans (*O kristelighed* DDS 321,v3)

Døden

Det Gamle og Det Nye Testamente indeholder en række refleksioner over døden (Præd 3,1-2; Es 25,8; Åb 21,4; Joh 3,16; Rom 6,23).

Refleksionerne kan sammenfattes i 1 Kor 15,26: Døden er den sidste fjende, der skal tilintetgøres

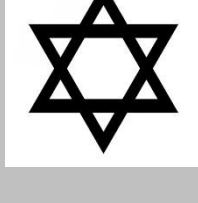
Dødsangsten

Angsten for skæbne og død

Angsten for skyld og fordømmelse

Angsten for tomhed og meningsløshed

Svaret på dødsangsten er modet til at være til, at tage livet på sig - med dets angst (Paul Tillich i *Mod til livet*)

Hinduisme	Buddhisme	Jødedom	Kristendom	Islam
				
Døden er overgang til en ny eksistens, som er bestemt af loven om karma.	Døden er overgang til en ny eksistens, som er bestemt af loven om karma	Døden er en søvn indtil opstandelsesdagen ved Messias' komme.	Døden er ikke skæbne, men fører ind i opstandelsen til evigt liv i Guds rige.	Døden fører mennesket ind i dommen til fortabelse eller til Paradis